

POSTANOWIENIE

Dnia 11 czerwca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Kołodziejcki

w sprawie z zażalenia **K. G.**

na postanowienie prokuratora Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim
z dnia 20 stycznia 2025 r. o odmowie wszczęcia śledztwa w sprawie
o sygn. akt [...]

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 czerwca 2025 r.,

wniosku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim

zawartego w postanowieniu z dnia 30 kwietnia 2025 r., sygn. akt II Kp 171/25

o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na
dobro wymiaru sprawiedliwości

na podstawie art. 37 k.p.k. *a contrario*

p o s t a n o w i ł:

nie uwzględnić wniosku.

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2025 r. zwrócił się do Sądu Najwyższego o rozważenie możliwości przekazania sprawy o sygn. akt II Kp 171/25 innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. Motywując swoje wystąpienie wskazał, że przedmiotowa sprawa dotyczy rozpoznania zażalenia K. G. na postanowienie o

odmowie wszczęcia śledztwa, którego przedmiotem jest przekroczenie uprawnień i niedopełnienie obowiązków przez „prokuratora pełniącego funkcję zastępcy Prokuratora Rejonowego w Piotrkowie Tryb., aktywnego zawodowo od wielu lat w środowisku lokalnym prawnika”. Ponadto skarżący w środgu odwoławczym sformułował pod adresem czworga sędziów orzekających w Wydziale Karnym Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim oraz sędziego orzekającego niegdyś w tym Wydziale, obraźliwe treści wyrażane zwrotami „przestępcy”, „mafia”, co skutkowało złożeniem przez dwoje z tych sędziów wniosków o wyłączenie w trybie art. 41 § 1 k.p.k. Zdaniem sądu właściwego instytucja wyłączenia sędziego może okazać się niewystarczająca dla wyeliminowania wątpliwości co do bezstronności sądu w aspekcie zewnętrznym, a nadto przyczynić się do przewlekłości postępowania w sprawie zażalenia, co uzasadnia przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek nie zasługiwał na uwzględnienie.

Jak słusznie zauważył Sąd Rejonowy w Piotrkowie Trybunalskim instytucja przewidziana w art. 37 k.p.k. ma charakter wyjątkowy, zaś odstąpienie od zasady rozpoznania sprawy przez sąd miejscowo właściwy może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej o tym, iż pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości. Taka sytuacja zaistnieje wówczas, gdy w sposób realny wystąpią okoliczności, które mogą stwarzać uzasadnione przekonanie o braku warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy w danym sądzie (zob. m.in. postanowienie SN z dnia 14 marca 2018 r., IV KO 14/18).

Tego rodzaju wątpliwości nie powstają jednak w każdym przypadku, gdy zawiadomienie o przestępstwie dotyczy miejscowego prokuratora. Jak bowiem podkreśla się w judykaturze, kontakty między sędziami a prokuratorami, które mają charakter wyłącznie służbowy i wynikają z istoty sprawowanych urzędów, nie mogą uzasadniać wystąpienia wątpliwości co do bezstronności sądu, godzących w autorytet wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z dnia 24 maja 2013 r., II KO 29/13; postanowienie SN z dnia 21 kwietnia 2016 r., IV KO 25/16; postanowienie SN z dnia 31 lipca 2019 r., II KO 51/19). Co więcej, nawet istnienie

relacji prywatnych nie musi skutkować koniecznością zastosowania właściwości z delegacji. Dla zapewnienia obiektywizmu sądu w odbiorze zewnętrznym wystarczające może okazać się skorzystanie z instytucji wyłączenia sędziego, określonej w art. 41 § 1 k.p.k. W tej sytuacji podnoszony we wniosku Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim fakt istnienia relacji zawodowych pomiędzy sędziami tego sądu z prokuratorem objętym zawiadomieniem o przestępstwie w przedmiotowej sprawie, w tym także wynikających z pełnionej przez niego funkcji Zastępcy Prokuratury Rejonowej w Piotrkowie Trybunalskim, w żadnej mierze nie uzasadnia odstępiania od właściwości miejscowej w trybie określonym w art. 37 k.p.k.

Skutku tego nie może również wywołać okoliczność, iż skarżący w wywiedzionym przez siebie środku odwoławczym zarzuca kilku sędziom Sądu Rejonowego w Piotrkowie Trybunalskim wskazanym imiennie popełnienie bliżej nieokreślonych przestępstw i przynależność do „mafii prokuratorskiej”. Sąd Najwyższy podkreślał już wcześniej, że podważanie autorytetu konkretnego sądu czy pomawianie jego sędziów lub nawet uwłaczanie ich godności nie może skutkować zmianą właściwości, bowiem mogłoby to prowadzić do sytuacji, w której strona postępowania poprzez najróżniejsze insynuacje, uzyskiwałby zmianę tej właściwości niemającą nic wspólnego z dobrem wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z dnia 7 listopada 1995 r., II KO 51/95, OSNKW 1996, z. 1-2, poz. 6). Nie ma zresztą żadnych przeszkód, aby wątpliwości związane z obiektywizmem takiego pomawianego sędziego także i w tym przypadku rozstrzygać w oparciu o art. 41 § 1 k.p.k., przy czym zauważyć należy, że aktualnie sprawa w drodze losowania przydzielona została sędziemu referentowi, którego skarżący w żadnym ze swoich pism personalnie nie wymienił.

Na zakończenie podkreślić należy, że jak słusznie zauważył Sąd Najwyższy, „autorytet i powaga wymiaru sprawiedliwości wymaga, aby sądy nie ulegały presji opinii publicznej, ani nie popadały w zwątpienie co do własnych kompetencji w zakresie przeprowadzenia rzetelnego procesu. Racjonalna nieustępliwość w tym względzie sprzyja kształtowaniu się pozytywnego wizerunku organów trzeciej władzy, minimalizując tym samym wątpliwości co do obiektywizmu i niezawisłości w rozpoznawaniu przyszłych spraw, ograniczając tendencję do nadużywania

stosowania właściwości delegacyjnej w związku z inicjatywami sądów na tle wątpliwości co do respektowania gwarancji sprawiedliwego procesu” (postanowienie SN z dnia 28 października 2011 r., III KO 72/11).

Mając powyższe okoliczności na uwadze, orzeczono zatem jak w sentencji postanowienia.

[PŁ]

[a.ł]